

बीउ विजन प्रयोगशाला

बागमती प्रदेश, मकवानपुर, हेटौंडा

बागमती प्रदेशमा श्रोत बीउ उत्पादन हुने मकै वालीका विभिन्न जातहरूको जातिय विवरण

रामपुर हाईब्रिड-१०

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०७४ (२०१८)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: तराई, भित्री मधेश तथा तल्लो पहाड (समुन्द्री सतहवाट ८०० देखि १८०० मीटरसम्म)
- बोटको औषत उचाइ: १८० से.मी.
- वाली पाक्न लाग्ने समय: १२० दिन (वसन्ते), १६० दिन (हिउँदे)
- औषत उत्पादन: ११.११ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: उच्च तापक्रम सहन सक्ने
- मकै पाकी सकेपछि पनि पात हरियो रहनु

अरुण-४

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०७२ (२०१५)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: मध्यपश्चिमदेखि पूर्वको तराई, भित्री मधेश र मध्य पहाड; तराई र भित्री मधेशमा हिउँदे र वसन्ते तथा मध्य पहाडमा गृष्म ऋतुमा खेती गर्न सकिने
- बोटको औषत उचाइ: २०० से.मी.
- वाली पाक्न लाग्ने समय: ८०-९० दिन (गृष्म ऋतुमा)
- औषत उत्पादन क्षमता: ४.२ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: डुवान, सुख्खा, चिसो, र तातो सहन सक्ने

अरुण-६

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०७२ (२०१५)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: मध्यपश्चिमदेखि पूर्वको तराई, भित्री मधेश र मध्य पहाड; तराई र भित्री मधेशमा हिउँदे र वसन्ते तथा मध्य पहाडमा गृष्म ऋतुमा खेती गर्न सकिने
- बोटको औषत उचाइ: १४६-२०९ से.मी.
- वाली पाक्न लाग्ने समय: ७५-८० दिन (गृष्म ऋतुमा)
- औषत उत्पादन क्षमता: ३.५ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: पातको डढुवा रोग अवरोधी तथा डुवान, सुख्खा, चिसो, र तातो सहन सक्ने
- सबैभन्दा छिटो पाक्ने जात भएकाले पछि, सुख्खा भए पनि फरक नपर्ने

खुमल हाइब्रिड मकै-२

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०७१ (२०१४)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: मध्य पहाडी क्षेत्रमा वर्षा याममा र तराई तथा भित्री मधेशमा हिउँद याममा
- बोटको औषत उचाइ: १५८ से.मी. (हिउँद), २३२ से.मी. (वर्षायाम)
- बाली पाक्न लाग्ने समय: १५२ दिन (हिउँद), १३८ दिन (वर्षायाम)
- औषत उत्पादन क्षमता: ९.०८ टन/हेक्टर (हिउँद), ८.५ टन/हेक्टर (वर्षायाम)
- प्रतिकुलता सहने गुण: पातमा लाग्ने रोग gray leaf spot र northern leaf blight सहन सक्ने,
- परागसेचनको समयमा हल्का सुख्खा पनि सहन सक्न
- मकै पाकिसकेपछि पनि पात हरियै रहने

मनकामना-६

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०६६ (२०१०)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: पूर्व र मध्यपश्चिमको पहाड
- बोटको औषत उचाइ: २३७ से.मी.
- बाली पाक्न लाग्ने समय: १४०-१४५ दिन
- औषत उत्पादन क्षमता: ५.३४ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: पात तथा डाँठमा लाग्ने धब्बे रोग सहन सक्ने, नढल्ने
- भाँच्ने बेलासम्म हरियो रहने, नढल्ने

मनकामना-४

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०६५ (२००८)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: पूर्वदेखि पश्चिमसम्म १६०० मीटरभन्दा कम उचाइको मध्य पहाड
- बोटको औषत उचाइ: १७० से.मी.
- बाली पाक्न लाग्ने समय: १४०-१४५ दिन
- औषत उत्पादन क्षमता: ५.३ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: खैरो धब्बे रोग सहन सक्ने
- मोटो डाँठ हुने, नढल्ने

पोषिलो मकै-१

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०६५ (२००८)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: पूर्वदेखि पश्चिमसम्म १६०० मीटरभन्दा कम उचाइको मध्य पहाड
- बोटको औषत उचाइ: २१० से.मी.
- बाली पाक्न लाग्ने समय: १४५-१५५ दिन
- औषत उत्पादन क्षमता: ५.३ टन/हेक्टर
- मकै पाक्दा समेत पात हरियो रहने, स्थानीय जात भन्दा मिठो स्वाद, लाईसिन र टिप्टोफानको
- मात्रा अरु जातमा भन्दा दोब्बर

देउती

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०६३ (२००६)
- बोटको औषत उचाइ: २४० से.मी.
- बाली पाक्न लाग्ने समय: १३०-१३५ दिन (मध्य पहाड), १४५-१५० दिन (उच्च पहाड)
- औषत उत्पादन क्षमता: ५.७ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: पातको डढुवा रोग (tursicum leaf blight) सहन सक्ने
- पाकी सकेपछि पनि बोट हरियै रहने, नढल्ने

मनकामना-३

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०५९ (२००२)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: पूर्वाञ्चल, मध्यमाञ्चल र पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रको १००० मीटरदेखि १७०० मीटर उचाइसम्मको मध्य पहाडी क्षेत्र
- बाली पाक्न लाग्ने समय: १४२ दिन
- औषत उत्पादन क्षमता: ५.५ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: पात डढ्ने तथा घोगा कुहिन रोग सहन सक्ने
- कसिएका घोगा हुने तथा भाँच्ने बेलामा पनि हरियो गन्ने

अरुण-२

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०३९ (१९८१)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: तराई र मध्य पहाड (समुन्द्री सतहवाट १००० मीटरभन्दा कम उचाइमा)
- बोटको औषत उचाइ: १४०-२०० से.मी.
- बाली पाक्न लाग्ने समय: ८०-९० दिन
- औषत उत्पादन क्षमता: २.२ टन/हेक्टर
- प्रतिकुलता सहने गुण: सुख्खा सहन सक्ने, तातो सहन सक्ने (३८ डिग्री सेल्सियससम्म)
- बोट होचो हुने, नढल्ने

रामपुर कम्पोजिट

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०३२ (१९७५)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: तराई, भित्री मधेश, बेसी, र मध्य पहाड
- बोटको औषत उचाइ: २१०-२२० से.मी.
- वाली पाकन लाग्ने समय: ११०-११५ दिन
- औषत उत्पादन क्षमता: ४.४ टन/हेक्टर
- प्रतिकूलता सहने गुण: सेते रोग सहन सक्ने
- कस्सिएका घोगा र चम्किलो पहेंलो दाना

रामपुर हाईब्रिड-८

- उन्मोचन भएको वर्ष: प्रस्तावित
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: तराई, भित्री मधेश तथा तल्लो पहाड (समुन्द्री सतहबाट ८०० देखि १८०० मीटरसम्म)
- बोटको औषत उचाइ: १८३.६६ से.मी.
- वाली पाकन लाग्ने समय: ११० दिन (वसन्ते) १५५ दिन (हिउँदे)
- औषत उत्पादन: ११.४ टन/हेक्टर
- प्रतिकूलता सहने गुण: उच्च तापक्रम सहन सक्ने
- मकै पाकी सकेपछि पनि पात हरियो रहने

रामपुर हाईब्रिड-६

- उन्मोचन भएको वर्ष: २०७३ (२०१६)
- सिफारिश क्षेत्र र ऋतु: समुन्द्र सतहबाट ७०० मीटरसम्म उचाइ भएको तराई, भित्री मधेश
- लगायतका क्षेत्रमा हिउँदे सिजनको लागि
- बोटको औषत उचाइ: १३८ से.मी.
- वाली पाकन लाग्ने समय: १४० दिन
- औषत उत्पादन क्षमता: ६.८ टन/हेक्टर
- प्रतिकूलता सहने गुण: रोग र कीरा साथै केही हदसम्म खडेरी पनि सहन सक्ने
- पात केही फिकका हरियो (light green) मकै पाके पनि ढोड र पातहरू हरियै रहने (stay green character)

सन्दर्भ श्रोत

वीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण केन्द्र,
हरिहरभवन, ललितपुर